

Test L

Tento test vytvorila firma EXAM. Bol použitý na viacerých stredných školách v SR na prijímacích skúškach v máji 2003. Na vypracovanie testu mali žiaci 60 minút.

L01 Ktoré z uvedených slov je synonymom ku slovu *bezúhonný*?

- ☝ (A) počestný (B) ľahostajný (C) odhodlaný (D) bezohľadný

L02 Frazeologizmus *nosiť drevo do lesa* sa používa vo význame

- ☝ (A) robiť niečo veľmi namáhavé. (B) robiť niečo naopak.
(C) robiť niečo zbytočne. (D) robiť niečo užitočné.

L03 V ktorej z možností je význam cudzieho slova uvedený *nesprávne*?

- ☝ (A) atrapa = napodobenina (B) inštrukcia = návod, pokyn
(C) konflikt = nehoda, rozpor (D) manuálny = zručný

L04 Ktorá z viet obsahuje nespisovné slovo?

- ☝ (A) Chorému odporúčal lekár kľud na lôžku.
(B) Svoje počínanie si vždy dôkladne zvážil.
(C) Upätal nás jeho zaujímavo vykrojený golier.
(D) Zahryzol do hrušky a trpko sa zamračil.

L05 V ktorej z možností sú všetky tri slová *dobrodinec, dielňa, cesta* v správnych tvaroch?

- ☝ (A) pri dobrodincoch, bez dielni, v cestách (B) od dobrodinca, z dielni, od ciest
(C) dobrodincovia, s dielňou, pred cestom (D) k dobrodincovi, o dielňach, k ceste

L06 Ktorá z uvedených čísloviek má *nesprávny* tvar?

- ☝ (A) troje ponožiek (B) viacerí z nás
(C) päť razy (D) s dvadsiatimi štyrmi korunami

L07 Ktoré vety obsahujú sloveso v prítomnom čase?

- ☞ (1) Maliar robí všetky čiary aj bez pravítka.
(2) Zakaždým sa ozývajú v nevhodnom čase.
(3) Zakričíme z celej sily.
(4) Roľu poorú v priebehu jedného dňa.

L08 *Stojí vedľa dverí a ľútostivo hľadí dovnútra. Azda sa vráti už dnes.*

? O každom z tvrdení I – IV rozhodni, či je vzhľadom na slová v uvedenej vete pravdivé (P) alebo nepravdivé (N).

- (I) Prvá veta obsahuje dve príslovky miesta.
(II) Prvá veta obsahuje príradovaciu spojku.
(III) Slová *azda* a *už* sú častice.
(IV) Slovo *dnes* je príslovka času.

Čo ťa čaká na prijímacích skúškach zo slovenského jazyka a literatúry

L09 V ktorej vete je použitá príradovacia spojka?

- ☝ (A) Túžili sme, aby ste u nás zostali dlhšie.
(B) Deti síce stáli pri dverách, ale mali nevhodné oblečenie.
(C) Spievaš si, akoby si sršal veselosťou.
(D) Vôbec neviem, ako si to všetko zvládol sám.

L10 V ktorých vetách je pravopisná chyba?

- ☞ (1) Žraloky nie sú ani zďaleka také krvilačné, ako sa o nich hovorí.
(2) Bielym žralokom, nemilosrdným zabijakom, nakoniec hrozí vyhynutie.
(3) V nosných otvoroch vpredu majú umiestnené trubice, dôležitý zmyslový orgán.
(4) Obrovská hlava sa pochvíli vynorila a zostala nehybne visieť vo vzduchu.

L11 Ktoré zo slovných spojení je napísané *nesprávne*?

- ☝ (A) senický futbalisti (B) v Demänovskej jaskyni
(C) bydlisko na Záhorí (D) cez Vianočné sviatky

L12 Ktoré dve hlásky sú zakryté v slovách *sva...ba, v...planúť*?

- ☝ (A) t, z (B) t, s (C) d, z (D) d, s

L13 Ktoré z uvedených slov je *nesprávne* rozdelené na slabiky?

- ☝ (A) po-sko-čiť (B) hruš-tič-ka (C) štvor-ra-men-ný (D) vyš-ko-liť

L14 Ktorá z viet je dvojčlenná úplná?

- ☝ (A) Oblúbená pieseň znela z reproduktora príliš hlasno.
(B) Úspešný film videl už druhýkrát.
(C) Popoludní predložil prísny tréningový plán.
(D) Do kytíc uviazali narcisy, tulipány a prvosenky.

L15 *Rozosmiatí chlapci hrajú za susedovým domom futbal.*

? O každom z tvrdení I – IV rozhodni, či je vzhľadom na slová v uvedenej vete pravdivé (P) alebo nepravdivé (N).

- (I) Vo vete sú dva zhodné prívlastky.
(II) Vo vete je príslovkové určenie miesta.
(III) Vo vete je predmet rozvitý nezhodným prívlastkom.
(IV) Vo vete je jeden priamy predmet.

L16 Ktoré z uvedených viet majú chybu v interpunkcii?

- ☞ (1) V lese sme nazbierali lesné plody, menovite jahody, maliny a čučoriedky.
(2) Predstavenie hoci bolo dobre pripravené, nevyšlo.
(3) Áu, naozaj ma to veľmi bolí!
(4) A teba Vierka nevybrali?

L17 V nasledujúcom súvetí je zámerne vynechaná interpunkcia. Koľko viet obsahuje toto súvetie?
Toto obdobie v dejinách rímskeho holičstva veľa znamená pretože vtedy údajne prišli do Ríma prví holiči začala sa éra krátkych účesov a výrazne vzrastal dopyt po tomto remesle.

(A) 5 (B) 4 (C) 3 (D) 2

L18 O každom z tvrdení I – IV rozhodni, či je pravdivé (P) alebo nepravdivé (N).
 ? (I) Slovo, na ktoré sa vzťahuje obsah textu, sa nazýva kľúčovým slovom.
 (II) Za údajom *Vec* v úradnom liste sa uvádza heslovite obsah listu.
 (III) Spracovanie osnovy do súvislého rozprávania sa nazýva konšpekt.
 (IV) Na jednoduchý opis predmetu sa používa dynamický opis.

L19 V nasledujúcom texte je poprehadzované poradie viet:

1. Na zemi som zacítil ležiaceho človeka.
2. Keď som otváral dvere, o čosi som sa potkol.
3. Po chvíli som v ňom spoznal Ivana.
4. Rozsvietil som a moje prekvapenie bolo ešte väčšie.
5. Zmätene si pretrel oči a prekvapene na mňa pozrel.

Keď tieto vety podľa zmyslu zoradíme do správneho poradia, ktorá veta bude predposledná?

- (A) Veta číslo 1. (B) Veta číslo 2. (C) Veta číslo 3. (D) Veta číslo 4.

L20 Aký slohový postup je použitý v texte z otázky L19?

- (A) rozprávací (B) hovorový (C) informačný (D) opisný

L21 Ku ktorým útvarom je priradený správny jazykový štýl?

- (1) referát – náučný štýl (2) objednávka – administratívny štýl
 (3) príhovor – rečnícky štýl (4) sonet – rečnícky štýl

L22 *Meč, stredoveký symbol rytierstva, má zaujímavú minulosť. Jeho príbeh sa začal písať najmä v súvislosti s objavením bronz. Doteraz sa za najstaršie považovali meče zo začiatku 3. tisícročia pred naším letopočtom. Nové objavy archeológov . . . Pred tromi rokmi bol vo východnom Turecku vykopaný pravdepodobne najstarší meč na svete. Najnovšie expertízy a chemická analýza stanovili jeho vek na neuveriteľných päťtisíc rokov.*

Ktoré slová môžu byť v uvedenom texte na zakrytom mieste?

- (A) sa v tomto smere už neočakávajú (B) potvrdzujú túto hypotézu
 (C) však priniesli zásadný zlom (D) dokázali jeho významné postavenie

L23 Ktorá z nasledujúcich viet najlepšie vystihuje podstatu textu z otázky L22?

- (A) Meč bol v stredoveku všeobecne považovaný za symbol rytierstva.
 (B) Meče sa rozšírili najmä po objavení bronzu.
 (C) Vo východnom Turecku boli vykopané veľmi staré meče.
 (D) Podľa nových objavov sa meče používali omnoho skôr, ako sa predpokladalo.

L24 Ku ktorým útvarom je správne priradený literárny druh?

- (1) jednoaktovka – lyrika (2) sonet – lyrika
 (3) bájka – epika (4) povesť – epika

Otázky L25 – L26 sa vzťahujú na ukážku 1. Pozorne si prečítaj jej text.

Ukážka 1

Čieže to ovečky A keď ho už viedli „Akože sa vrátim, Nevešaj ma, kate,
 hore grúňom idú? cez to šire pole, keď som okovaný, nevešaj ma hore,
 To sú Janikove, milá za ním volá: čakajú ma kati kým sa odoberiem
 čo ho vešať idú. „Vrát sa, srdce moje!“ pod šibenicami. od otca, matere.“

L25 Podľa obsahu je ukážka 1

- (A) baladou. (B) bájou. (C) povestou. (D) lyrickou básňou.

L26 Aký druh rýmu je použitý v ukážke 1?

- (A) obkročný (B) postupný (C) prerývaný (D) združený

L27 *Mesiacik v nežných čipkách spí, halúzka hľadá do izby,...*

Ktorý z nasledujúcich umeleckých jazykových prostriedkov uvedená veta neobsahuje?

- (A) personifikáciu (B) metonymiu (C) zdrobneninu (D) epiteton

L28 „Kto chce hýbať svetom, nech najprv pohne sám sebou.“ (Seneca)

Ktorá z nasledujúcich viet najvýstižnejšie vyjadruje význam uvedeného výroku?

- (A) Kto si chce ctiť svet, musí si najskôr ctiť sám seba.
 (B) Kto chce spoznať svet, musí najskôr spoznať sám seba.
 (C) Kto chce brániť svet, musí najskôr brániť sám seba.
 (D) Kto chce zmeniť svet, musí najskôr zmeniť sám seba.

L29 *Lev, osol a líška sa vybrali na lov. Po úspešnom love kázal lev oslovi, aby podelil koristi. Ten urobil tri rovnaké kôpky. Lev sa nahneval a osla zožral. Potom kázal deliť líške. Tá nakládla takmer všetko pred leva. „Kto ťa naučil tak deliť?“ „Nehoda, ktorá postihla osla,“ povedala líška.*

Ktorý frazeologizmus najlepšie vystihuje pointu uvedeného príbehu?

- (A) Príde na psa mráz. (B) Dobrá rada stojí groš.
 (C) Múdry sa učí na cudzej škode. (D) Sýty hladnému neverí.

L30 O každom z tvrdení I – IV rozhodni, či je pravdivé (P) alebo nepravdivé (N).

- ? (I) Bájky môžu mať formu poézie aj prózy.
 (II) Bájky zvyčajne vysvetľujú príčiny vzniku sveta.
 (III) Príbeh v bájke zvyčajne končí tragicky.
 (IV) Postavy zvierat v bajkách majú ľudské vlastnosti.

Otázky L31 – L35 sa vzťahujú na ukážku 2. Pozorne si prečítaj jej text.

Ukážka 2

Žil raz v mlyne povyše Jurgova lakomý mlynár, ktorý okrádal biednych ľudí. Oddávna platilo, že mlynárovi patrí šesťnástina zomletého. Ale tento bral najmenej dvojnásobok. Ľudia sa žalovali, horekovali, ale čo si mali počať, keď široko-daleko iného mlyna nebolo?

Raz si prišla dať zomlieť istá žena vrecko jačmeňa a vrecko ovsa. Mlynár hovorí: „Zomeliem a o hodinu sa vráťte.“ Keď sa žena vrátila, zalomila rukami: „Či ste sa načisto zbláznili? Ja som vám priniesla dve vrecia a vy mi dávate jedno!“ „Bolo veľa pliev!“ mlynár na to. Keď žena videla, že nič nezmože, vzala vrece, ale kým vyšla zo dvora, povedala mlynárovi: „Pamätajte, mlynár, čo by ste koľko peňazí mali, nikdy vám neprinesú šťastie, lebo sú nazdierané z mozoľov chudobných...“ Mlynár sa iba zasmial a mávol rukou.

Nepretieklo veľa vody dolu Bielou vodou, ktorá poháňala jeho mlyn, a spomenul si na tie slová. Nešťastie sa naňho valilo. Najprv od neho ušiel syn, ktorý sa hanbil za svojho otca. Na to sa mu utopila dcéra. A nakoniec zaľahla mlynárova žena a on zostal čoskoro úplne sám. Čo mu boli platné stovky zlatých, keď si za ne nekúpil ani lásku, ani pokoj! Ale nezmenil sa k lepšiemu, ba ešte väčšmi zatvrdol a zosurovel. Nazdával sa, že takto preľuší bolesť a ľarchu svedomia, že sa mu podarí zabudnúť.

Jedného dňa to nevydržal, opustil mlyn a vychytil sa do hôr. Tam blúdil a prosil o odpustenie. Daromne. Vysilený na hornom toku Bielej vody klesol na kameň. „Ty si príčina všetkého môjho nešťastia, prekliaty žarnov!“ skríkol mlynár a zdvihol kameň nad hlavu, že si na ňom vyleje zlosť. V tej chvíli skamenel s mlynským kameňom zdvihnutým nad hlavou. Dodnes tam tak stojí. Vidieť ho na hrebeni, ktorý dostal podľa neho meno – Mlynár. Hovorí sa, že mlynára za lakomosť stíhol veľký trest. , aby spoznal, ako dreli tí, ktorých okrádal. Preto sa zo žľabov Mlynára často sypú drobné, akoby pomleté skalky.

L31 Ktoré slová sa najlepšie hodia na zakryté miesto v ukážke 2?

- ☝ (A) V noci chodí do mlyna mlieť múku
 (B) Ustavične musí mlieť tvrdú tatranskú žulu
 (C) Každú noc sa prechádza po hrebeni Mlynára
 (D) O polnoci musí navštevovať obyvateľov dediny

L32 O každom z tvrdení I – IV rozhodni, či je vzhľadom na ukážku 2 pravdivé (P) alebo nepravdivé (N).

- ? (I) Mlynára po čase začali trápiť výčitky svedomia.
 (II) Mlynárov syn sa hanbil za svojho otca.
 (III) Mlyn bol postavený na Bielej vode.
 (IV) Jurgovskému mlynárovi priniesli peniaze šťastie.

L33 Z textu ukážky 2 vyplýva, že žarnov je

- ☝ (A) vrece plné jačmeňa. (B) vodný mlyn.
 (C) koleso na voze. (D) mlynský kameň.

L34 Ktoré z uvedených slovných spojení je metaforou?

- ☝ (A) vyleje si zlosť (B) mávol rukou
 (C) pomleté skalky (D) žalovali, horekovali

L35 Ktoré z nasledujúcich slov má podobný význam ako slovné spojenie *nepretieklo veľa vody*?

- ☝ (A) zavčasu (B) načas (C) onedlho (D) podchvíľou

